

Tuto se píše rozprávka veľmi pekná o jednej babě čarodějné, jenž bieše horšie než črt. A ta jest manžely dobré v nenávist uvedla.

Muž jeden a žena biechu spolu dobře. A diábel tomu závidě, tři léta pracoval, chtě mezi nimi nepřiezeň zjednati, a nemohl. I myslěše sám v sobě, že nic nenie chytřejšieho nežli zlá žena. I jide k jedné zlé ženě a prosě jie, aby je svadila a že jí chce zaplatiti. A ona řekla diáblu: „Dáš li mi pět šilinkuov grošov, učinímť, že nikdy spolu dobře nebudú.“ Jízto diábel vece: „V pravé pravdě, učiníš li to, vicee tobě dám.“

A ona vesela jsúci odjide k té dobré ženě. A pozdravivši jie, vece: „Kterak ty a muž tvój živi ste?“ Odpověděla:

„Velmi dobře a laskavě.“ Jízto ona vece: „Zklamána si, neb tvój muž jinú ženu miluje vicee nežli tě. A protož chceš li, ať by tobě dobře bylo, poslušaj mne: Ve čtvrtek o puol noci, když muž tvój spáti bude, vezmúci nuože, vystříž jemu šest vlasuov a polož na prahu. A to sedm krát učiníš a inhed tě zase bude milovati.“ A ona vece jí, že to chce učiniti.

Potom opět ta zlá žena šla k muži jejiemu, jehož pozdravivši i vece: „Kterak si ty s svú ženú živ?“ Odpověděl, že dobře. I řekla jemu: „Zklamán jsi, neb tvá žena miluje vicee jiného muže. I vystřiehám tě, žeť tento čtvrtek o puol noci chce [tě] zabiti. A jestliže procítíš, budeť se vymlúvati.“ A on to uslyšev, nerodi jí věřiti. Odpověděla jest ta nešlechtná žena: „Zkus toho, budu lit' já klamati.“ Odpověděl jí muž: „Učinímť, co pravíš.“

A když bylo ve čtvrtek o puol noci a muž té dobré ženy učinil se jako by spal, tehdy žena toho počela nuožek hledati a chtieci jemu vystříhnúti těch šest vlasuov. A uzřev to muž její, jsa u velikém hněvu, ...vú ženu vlas... ..abil. A když ji jest zabil, navrátil se jest sám k sobě, žalost maje, že jest ji zabil. Potom vyňav svój vlastní meč, sám se zahubiv i umřel.

Tehda ta zlá a nešlechtná žena uzřevši, že by oba zahynula, přišla k diáblu, aby jí zaplatil. Tehda diábel zdaleka stoje řekl jest jí: „Ó, najhoršie nevěstko, vicee si učinila, než sem tě prosil. Otejdi ote mne!“ A povrh jí penieze, řekl jí: „Jdiž, zlořečená a nešlechtná ženo, neb již i diáblové u pekla se tvé zlosti bojie.“ A inhed jest ji vzal do pekla. Uchovajž nás jeho milý Pán Buoh náš Ježíš Kristus. Amen.

A tak konec.

Olomoucké povídky

Kapitola druhá. O ráně hlavné bez šitie.

Když[s] rána bude v hlavě palicí nebo něčím takovým, nebo kamenem, kterakžto šita nemóž býti ani má, však bez zlomenie lbi, tehdy hned měkkú rúšku a útlú u bielku vaječném má omočiti, a [12]něco vyždma, všecku ránu všady pilně naplniti, a na to chomáček kúdele přiložiti. Proto na počátku bielek vaječný bývá příkládán, aby se bolest utišila a rána se čistila, i také proti otoku; a chomáček proto se příkládá, aby to, což jest v ráně nebo na ráně, bylo zachováno; a k zarození hnoje přiložena bud' některá ze dřievných embrok. A když se vyhnojí, tehdy rúšku suchú klad' do rány, až se rána vysuší, a když bude vysušena, tehdy vkládaj ostruhu s rúchy lněné, {ostružiek z šatu nastruž} ještot' slóve carpia, a podlé toho,

jakož masa bude přirostovati, ponenáhlú má té carpie ujímáno býti. A od toho dne zarozenie hnoje až do vysušení rány hodně muož mast podkládána býti pod tu carpiam, kterážto slóve mast smědá, a latině fuscum ungentum, s tú carpi kladena bývá do rány, a pod carpi móž býti kladena, pomažíc tú mastí rúšku k scelení rány. A k tomu, jakož die mistr Vilhelm, tolikéž se hodí mast smědá obecnie, jakožto jiná která koli, jakož svědčí jeho pochválenie, nebo dobře čistí i sceluje, a k tomu jest od opatrných nalezena, a protož die mast ranného lékařstvie neobyčejná.

Rhases: Rané lékařství